

نظریه موقعیت متنی ثبوت و حدوث جملات در
اثبات اعجاز قرآن و پاسخ به شبهات

www.ketab.ir

دکتر سید اسماعیل حسینی اجداد نیاکی

دانشیار دانشگاه گیلان

سرشناسه	حسینی اجدادنیایی، سیداسماعیل، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	نظریه موقعیت متنی ثبوت و حدوث جملات در اثبات اعجاز قرآن و پاسخ به شبهات / سیداسماعیل حسینی اجدادنیایی؛ ویراستار علمی و ادبی سیده اکرم رخشنده‌نیا؛ ارزیابی، تنظیم و تایید دانشکده اصول‌الدین قم.
مشخصات نشر	قم: گفتاورد، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۷۱ص.
شابک	978-622-98987-0-3
وضعیت فهرست	فیا
نویسی	
یادداشت	کتابنامه: ص: [۱۶۴-۱۶۱].
یادداشت	نمایه.
موضوع	قرآن - معجزات
موضوع	Qur'an -- Miracles
موضوع	قرآن -- مسائل لغوی
موضوع	Qur'an -- Language, Style
شناسه افزوده	رخشنده‌نیا، سیده اکرم، ویراستار
شناسه افزوده	دانشکده اصول‌الدین قم
رده بندی کنگره	۸۶BP
رده بندی دیویی	۲۹۷/۱۵۸
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۴۴۰۶۰

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشکده اصول‌الدین
غیر دولتی - غیر انتفاعی

ارزیابی، تنظیم و تایید: دانشکده اصول‌الدین قم
ناشر: گفتاورد

حروفچینی و صفحه آرایی: موسسه بنیان پویا پژوه اندیشه
نوبت چاپ: اول - مهرماه ۱۴۰۰
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۴۰ هزار تومان

ISBN: 978-622-98987-0-3

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۹۸۷-۰-۳

نشانی گفتاورد: قم، بنیاد، کریمی ۱۵، جاوید ۱۶، پلاک ۵۳ طبقه زیر زمین تلفن: ۰۹۳۰۶۸۶۱۸۳۱

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
مقدمه	۹
بخش اول: موقعیت متنی ثبوت جملات اسمیه و حدوث جملات فعلیه	۱۳
درآمد	۱۴
اعجاز به صرفه	۱۸
دلایل سید مرتضی در اعجاز به صرفه	۱۹
مبانی اعجاز به صرفه	۲۱
اشکالات قول اعجاز به صرفه	۲۲
اعجاز به سبب نظریه‌ی نظم	۲۵
اعجاز قرآن بر اساس بلاغت	۳۰
چند وجهی بودن اعجاز قرآن	۳۲
موقعیت متنی ثبوت جملات اسمیه و حدوث جملات فعلیه در اثبات اعجاز قرآن	۳۶

درآمدی بر شرح نظریه.....	۳۶
معنای ثبوتیه و حدوثیه در جمله اسمیه و فعلیه و تعریف حدود آن.....	۳۸
شمول و کاربرد این نظریه.....	۴۳
دلایل علمی اعجاز نظریه.....	۴۵
موقعیت نظریه «موقعیت متنی ثبوت جملات اسمیه و حدوث جملات فعلیه».....	۴۷
جنبه‌های نوآوری.....	۴۸
رویکرد ادیبانه در تبیین اعجاز نظریه.....	۴۹
واکاوی اعجاز قرآنی بر اساس بافت وضعی و معنایی جملات فعلیه و اسمیه.....	۵۱
پاسخگویی به برخی از موارد به ظاهر متناقض.....	۵۶
بخش دوم: موقعیت متنی ثبوت جملات اسمیه و حدوث جملات فعلیه.....	۶۹
جواب ناقدان محترم در جلسه حضوری قم (مؤسسه پژوهشی امام خمینی (ره)).....	۷۰
سؤالات استاد عبدالکریم بهجت پور.....	۸۵
سؤالات داور و سخنران سوم: استاد شیرازی.....	۹۱
سؤالات استاد چهارم.....	۹۵
سؤالات استاد پنجم.....	۹۷
بخش سوم: جوابیه ناقدان و داوران پیش اجلاس دانشگاه گیلان.....	۹۹
جوابیه ناقدان و داوران پیش اجلاس دانشگاه گیلان.....	۱۰۰
سؤالات جناب آقای دکتر معارف.....	۱۰۰
ناقد دوم: جناب آقای دکتر عشایری.....	۱۱۳

- ۱۲۵..... ناقد سوم: جناب آقای دکتر محمد حسن احمدی
- ۱۳۱..... ناقد چهارم: جناب آقای دکتر دکتر شیر افکن
- ۱۳۷..... داور اول: جناب آقای دکتر دکتر فاکر
- ۱۴۱..... داور دوم: جناب آقای دکتر دکتر مؤدب
- ۱۴۳..... داور سوم: جناب آقای دکتر دکتر یدالله پور
- ۱۴۷..... بخش چهارم: نقدی بر برخی شبهات دکتر سروش مبنی بر بشری بودن قرآن؟
- ۱۴۹..... اعجاز قرآن بر اساس بلاغت
- ۱۴۹..... اعجاز به سبب نظریه‌ی نظم
- ۱۵۰..... در آمدی بر شرح نظریهٔ جملات اسمیه (ثبوتیه) و جملات فعلیه (حدوثیه) قرآنی، ...
- ۱۵۰..... جملات فعلیه
- ۱۵۲..... نظرات دکتر سروش
- ۱۶۱..... منابع و مآخذ
- ۱۶۵..... فهرست آیات
- ۱۶۹..... فهرست اعلام

مقدمه

کرسی مسندی علمی، متشکل از صاحب‌نظران و متخصصان طراز اول یک حوزه تخصصی است که با تایید شورای علمی هیات حمایت از کرسی‌های نظریه پردازی فعالیت می‌کنند. اجلاسیه کرسی‌ها، مجامعی آکادمیک به شمار می‌روند که یک محقق می‌تواند از طریق آنها به صورت مستقیم، و یا از طرف دانشگاه و موسسه تحقیقی مربوطه، نتیجه تلاش علمی خود را ارائه دهد و از نقدها و داوری‌های متخصصان عالی و نیز سایر مزایای در نظر گرفته شده بهره برد. برگزاری اجلاسیه کرسی‌ها، راهکاری مناسب در جهت ارزیابی تلاش‌های علمی و تشخیص ارزش و اعتبار حاصل از این تحقیقات بوده و صرفاً به ارائه نظریه محدود نمی‌شود، بلکه عرضه انواع مختلف نوآوری و سطوح آن، نقد و مناظره علمی را مورد توجه قرار می‌دهد. در همین راستا پژوهش حاضر، تلاش دارد تا در زمینه اثبات اعجاز قرآن با رویکرد معانی و بیان، نظریه‌ی جدیدی ارائه کند. بعد از تایید اولیه موضوع با عنوان «نظریه موقعیت متنی ثبوت جملات اسمیه و حدوث جملات فعلیه در اثبات اعجاز قرآن» در مؤسسه امام خمینی (ره) توسط دبیرخانه کرسی‌های نظریه پردازی شورای عالی انقلاب فرهنگی و رفع اشکالات داوران محترم، موضوع با موافقت و تأیید شورا به صورت «پیش‌اجلاسیه» در دانشگاه گیلان برگزار شد. شایان ذکر است که تمامی

۱۰ * نظریه موقعیت متنی ثبوت و حدوث جملات در اثبات اعجاز قرآن و ...

داوران و ناقدان این پیش اجلاسیه توسط دبیرخانه کرسی‌های نظریه پردازی شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین گردید. در جلسه پیش‌اجلاسیه نیز مباحث متعددی درباره‌ی این نظریه از سوی داوران و ناقدان محترم مطرح گردید. اشکالات مطرح شده توسط ناقدان و داوران نیز از سوی اینجانب پاسخ داده شد که سؤالات و جواب برای دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال گردید که این موارد در فصلی جداگانه و در بخش سوم آورده شده است.

بخش اول این کتاب، درباره اصل پژوهش، که بعد از طرح موضوع در حضور داوران محترم در طی دو جلسه در مؤسسه امام خمینی (ره) و پیش اجلاسیه دانشگاه گیلان، به صورت نهایی با عنوان «نظریه موقعیت متنی ثبوت جملات اسمیه و حدوث جملات فعلیه در اثبات اعجاز قرآن» اصلاح و مورد تأیید داوران محترم قرار گرفت.

بخش دوم؛ شامل فایل اصلاحی است در خصوص برگزاری جلسه مؤسسه امام خمینی (ره) قم که به دستور دبیرخانه نقد، نظریه و کرسی‌های نظریه‌پردازی شورای عالی انقلاب فرهنگی برگزار گردید، اینجانب موظف به رفع اشکالات داوران محترم در جلسه شده و نظرات اصلاحی در قالب یک فایل برای آنان ارسال گردید که با راهنمایی جناب آقای دکتر اسماعیلی مسؤول دبیرخانه کمیته‌های نقد و نظریه، این کار صورت گرفت.

بخش سوم؛ شامل فایل اصلاحی است که بر اساس نظرات داوران محترم در جلسه برگزاری این نظریه در دانشگاه گیلان تحت عنوان «پیش اجلاسیه» در تاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۹۴ برگزار گردید و متعاقباً اشکالات داوران محترم در ۲۷ صفحه اصلاح شد.